

הנושא את האשה פרק שנים עשר כתובות קב.

עין משפט נר מצוה

א א מ"י פ"ג מהל' אבות הל' יג ופ"ו מהל' זכיה הל' ז טו"ע א"ש סימן נא:
ב ב מ"י פ"א מהל' צבורים ה"ו טו"ע י"ד סי' עה טע"ף ד:
ג ג מ"י פ"ו מהל' מלוה וזה הל"א א סמוג עשין ד' טו"ע ח"מ סי' קטט טע"ף ד:

תוספות ר"ד

כתובה זו הלווה אלא בינו לבינו בלא דבר ועכשיו בא להודות לו כך הוא אם הודה לו בכתב כמו שהורה לו בפה ולא אלימא הודאת כתיבתו מהודאת פיו דכתי"ה הוא כאלו הודה לו בפני עדים דמי אבל לא אלימא כמ"ד ליה אחת עדי וק"ל רד"ל ור"י הלכתא כר"י עיין בערך ג"ב בס"ה:

תא שמע כתב כהן שאני חייב בו חייב ליתן לו חמש סלעים. השמח סלקא דעתין דהאי חייב משום שנתייב לו ונשתעבד ע"י השטר ולהכי זנו אינו פדוי ומשני שאני התם דמשועבד ליה מדאורייתא פירוש להכי יכול הכה להתייב ע"י השטר שיש עליו קצת שעבוד אצל זמקום דליכא

שעבוד על מני למשתעבד בשטרות: **חייב** ליתן לו חמש סלעים. וכי האי גוונא מיירי דאי לאו הכי מאי קמ"ל דמיחייב:

בבבבב או כהן. אפי' זמכירי כהונה מיירי דמסתמא

קנה צלל כתיבה כדמוכח שזלתי כל הגט (גיטין ג.) ומיהו לרין כתיבה דלא ליהדר ציה והוא מלי לשנויי שכתב לו משום דלא לימא ליה פרעמי הואיל וזשטר גמור מיירי:

אי הכי בנו אמאי אינו פדוי. כלומר הוה ליה למימר דליהו פדוי לכשיצא ליד כהן דנתי דקודם שצא לידו דינא הוה דלינו פדוי דהא ליכא עליה אלא שעבוד בעלמא מ"מ כשיגיעו לידו אמאי אין פדוי פדוי וצנרייתא משמע דלינו פדוי לגמרי:

אמאי אינו פדוי בדעו"א בו. וא"ת עולא לית ליה דרבי יוחנן דאמר חייב דאליטריין ליה לפרושי טעמא משום שלא יאמרו פודין בשטרות וי"ל דאליטריין לפרושי הכי משום דמיירי בכל ענין אפילו כתב לו שאני חייב לו ה' סלעים לפדיון ואפי' לא כתב לו הכי סתמא

דמילתא לפדיון זנו הוא דקאמר ולעולם אית ליה דר' יוחנן. מ"ר: **בתנאי** ערב היוצא אחר חיתום שטרות. ולא חתם עלמנו היטב אלא ואני ערב בעלמא כעין שלמעלה והשתא משמע הכה דערב היוצא אחר חיתום שטרות מיחייב משום דחשיב כמודה שנעשה ערב בשעת מתן מעות וקשה לרבי דלא משמע הכי ב"ק פ"ג דגיטין (דף כה. וס) דאמרין התם בעי רמי זר חתמא היו מוחזקין בצבולא שהיא שלה וגט כתוב עליה והרי היא יוצאה מתחת ידו כו' מהו מי אמרין אקנוי אקניתא ניהליה או דלמא כו' ובעי למיפשט רבא מערב היוצא אחר חיתום שטרות גובה מנכסים בני חורין אלמא דחייב משום דשיעבד נפשיה כשחתם עלמנו וזשטר והמשום הכי פשיט שפיר דהא האי שטרות כשחתם בו הערב לאחר זמן כבר היה מסור למלוה והיחך נכסי הערב משועבדין לו וזשטר צעין ספר מקנה אי לאו דאקנייה ניהליה מלוה והדר מסר ניהליה אי"ל לא נכסי שיהא קנוי לערב ואומר רבי דלעולם מחמת הודאה מיחייב והכי פשט רבא דאי אמרת בשלמא בעלמא קני כה"ג משום הכי מיחשב הודאה דלמימא מילתא דשטר ונשיבא הודאה אלא אי אמרת בעלמא לא מיחייב כה"ג אס כן הכה נמי לא אלימא מילתא דהאי שטרות ולא חשיב הודאה. מ"ר (ה):

אריבא דבן גנב כ"ע א פ"ג. פירוש רבי יוחנן לא מני סבר כבן גנב ומימא לר"י דהואיל וכן גנב פליג אדרבי יוחנן דלא חשיב ליה הודאה מנא ליה לרבי יוחנן דרבי ישמעאל סבירא ליה כותיה דהא בשלמי צ"צ (דף קע. וס) אמר רבי יוחנן גופיה חלוק היה רבי ישמעאל אף בחנוק ודלמא דוקא בחנוק הוא דפליגי דרבי ישמעאל סבר משעבד נפשיה וכן גנב סבר דחנוק לא משעבד נפשיה אצל

בזוהרה ל"פ כלל דמודה רבי ישמעאל דאינה הודאה ונראה לי דיש לדקדק מדקמני רישא ערב היוצא אחר חיתום שטרות ואי לא פליג רבי ישמעאל בהודאה לא הוה ליה למיתני הכי אלא הוה ליה למימר דערב שלא בשעת מתן מעות משעבד נפשיה אלא הא קמשמע לן דאפיה תמני לומר דלא מיחייב משום דלא משעבד נפשיה והואיל וכלל דלא משעבד נפשיה אלא משום דמחמת הודאה מיחייב וכי מימא ומנן דבחנוק פליגי דלמא דהא דוקא פליגי יש לדקדק מדקאמר רבי ישמעאל למה והשיב לו הרי שהיה חונק ואם תמני לומר דמודה רבי ישמעאל בחנוק דלא מיחייב א"כ היכי קאמר ליה למה לא יתחייב מטעם הודאה ומה השיבו הרי שהיה חונק אין הנדון דומה לראיה

אלא ודאי בחנוק נמי פליגי והכי קאמר לו למה לא יתחייב משום דמעכשיו הוא דמשעבד נפשיה ושוב שמעתי מר' כדברי ור"ת מפרש כולה כוונתו צלל הודאה שלא היה חייב לו כלום מתחלה והא דקאמר חייב אני לך מנה בשטר היינו בשטר גמור שחתמו היטב שרואה להשתעבד ולהתייב לו מנה בשטר זה ובהא פליגי רבי יוחנן סבר אלימא מילתא דשטרות לאקנוי ציה בשטר זה כמו שהודה בפני עדים ואין הדמיון טוב אלא אידי דנקט לעיל דאמר להו אתם עדי נקט נמי הכה כמ"ד להו אתם עדי דמי ואין לתמוה היכי משתעבד בשטר זה הא אין מטלטלין נקנין בשטר דיש לומר דהואיל וטרח למכתב שטרות גמור ומשעבד נפשיה שרי אפילו בזמניה בעלמא יש דברים שנקנים כדקאמר בעמון ועוד דשמעין ליה לרבי יוחנן בזהו (צ"מ דף מט.) הנותן מתנה מועטת לחבירו קנה אע"פ שלא הגיע לידו דגמור ומקני הכה נמי מתוך שטרות ליתנם בשטר כה"ג גמור ומקנה ומסיק כתנאי ערב היוצא אחר חיתום שטרות וחתם עלמנו היטב אני פלוגי בן פלוגי ערב ומעכשיו הוא משתעבד ועכשיו איתא שפיר היא דגיטין (דף כה. וס) אצל לפי הקוטרס דמטעם הודאה לא כתב בו אלא ואני ערב ומסר לו השטר בפני עדים ופליגי בן גנב ורבי ישמעאל אי הוה הודאה אי לאו ואם תאמר אמאי לא הוה שיעבוד צוה השטר כעדי מסירה י"ל דלא חשיב האי שטר לשמעבדי ציה כיון שאין כתוב בו שם הערב אלא כתיבמו דכיון שאין מוכיח מכתבימו שהוא מסרו לא מני לאישמעבדי ציה וא"ת אמאי נקט אחר חיתום שטרות ה"ה קודם חיתום דהוה מיפלגי וי"ל דלהכי נקט אחר חיתום דקודם חיתום אין רגילות לכתוב לשון גרוע אצל לאחר חיתום רגילות הוא לכתוב לשון גרוע בשטר משום שהלוואה כבר נעשת ולפי ר"ת דמיירי בשטר גמור ליכא למימר דהא דנקט לאחר חיתום משום דקודם חיתום גבי ל"ע אפי' שלא בשעת מתן מעות דהא בן גנב כריש לקיש ולדידיה לא מני לאישמעבדי בשטרות אלא להכי נקט לאחר חיתום דלא מוכיח מילתא דלאחר חיתום מוכיח מילתא דקודם חיתום מתן מעות הוא ובהא מודה בן גנב דמשמעבד אצל לאחר חיתום פליג דמוכחא מילתא דלאחר חיתום מתן מעות הוא דאי קודם מתן מעות הוה להו לאקדומי לחיתום אלא לא יכלו להקדימו וכ"ת משום הא ליכא הוכחה דלהכי לא הקדימו לחיתום דלא ליגבי ממשעבדי שהרי (ט) אי הוה קודם מתן מעות הוה ליה לפרושי אי נמי למיכתב הערבות צלל וא"ו דהיכא דלא כתב וא"ו לא קיימי העדים עליה אלא מלתא דבאפי נפשה הוה דמסיק צ"צ בסופו (דף קע. וס) (ט) וקשה לפי ר"ת הואיל ומוקי להאי כתיבת ערבות שהוא שטר גמור להתייב בו כשמוסר לו בפני עדים מההיא טעמא שמחוייב שום דבר יתחייב לו שיעבוד נכסים נמי ע"י עדי מסירה כמו אס ליה ממנו דעדי מסירה מפקי ליה לקלא כדמוכח בכמה דוכתי ור"ת הביא ראיה לדבריו מירושלמי דרבי יוחנן וריש לקיש אמרי כה"ג שלא נתחייב לו קודם לכן דפריין כמה נתחייב זה לזון את בת אשתו לא כן אמר רבי יוחנן ורשב"ל הכותב שטר חוב לחבירו בחוקת שהוא חייב ונמצא שאינו חייב אינו חייב לו כלום ואף על פי שלפי הירושלמי קשה דרבי יוחנן אדרבי יוחנן אין לחוש דכמה דוכתי פליג אגמרא שלנו:

לא בשטרי פסיקתא. החתן והכלה פוסקין תנאים שזניהם זשני עדים והעדים חותמים עדות גמורה. וא"ת א"כ מאי למימרא דאליטריין כיון דליכא קנין אלא דברים ואשמעין כדבר גידל דלא בעי קנין: **לכר** לו כהן. שלא יתנונו לכהן אחר: אי הכי. דטעמא משום שיעבודא דאורייתא הוה והוה ליה כמעיל עדים וחותמתא אמאי אין זנו פדוי: **שמח** יאמרו פודין. את הבכור בשטרי חוב שיש לו על אחר ומסרו לכהן בפדיונו דאמי למימר מה לי האי שטרות ומה לי האי שטרות ואין מנן במסכת בכורות (אין פודין לא צעדים ולא בשטרות ולא פקדונות וילפינן לה התם מקראי כפרק יש בכור לנחלה: **לאחר חיתום שטרות.** תחת חתימת העדים כתוב פלוגי ערב והוא מודה דצבר: **גובה מנכסים בני חורין.** המלוה מן הערב ולא מנכסים משועבדים כיון דלאחר חיתום השטר הוא הוה אלא כמלוה על פה: **אליבא** דבן גנב פליג **עלמא** לא פליגי. כלומר זהא שפיר קאמרת דר' יוחנן כרבי ישמעאל ולא כבן גנב דמודה רבי יוחנן דלכך נקט פטור דהשתא ומה ערב דשיעבודא דאורייתא הוה דכתיב (י) ארכי אערבנו (בראשית מג) כי ליכא עדים פטור כ"ש כה"ג:

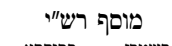
כרכי ישמעאל וריש לקיש דאמר כבן גנב ארכיבא דבן גנב כ"ע לא פליגי כ

(א) מ"ק יח: קדושין ט. (ב) עני נמוס' לעיל ג. ד"ה השתא ונמוס' דלקמן קט. ד"ה משנן. (ג) בכורות נא. (ד) [שם נא:] (ה) גיטין כה. (ו) גיטין קט"ה: (ז) דף נא. (ח) ועי' היטב סוגיא דצ"ב קעג: (ט) עני בתום שם ד"ה והלכה. (ט) [נ"ל אי הוה בשעת מתן מעות ה"ל לפרושי כו. רש"ל, (י) [נ"ל וקשה לר"י לפירוש הקוטרס הואיל ומוקי לה כו. רש"ל.]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כתיבא דר"ה ע"י ד"ה אליבא: (ב) שם ד"ה אליבא. וקשה לפי הקונטרס האלף ומוקי לה להאי:

מוסף רש"י

בשטרי פסיקתא. התנאים שזניהם זשני עדים והעדים חותמים עדות גמורה. וא"ת א"כ מאי למימרא דאליטריין כיון דליכא קנין אלא דברים ואשמעין כדבר גידל דלא בעי קנין: **לכר** לו כהן. שלא יתנונו לכהן אחר: אי הכי. דטעמא משום שיעבודא דאורייתא הוה והוה ליה כמעיל עדים וחותמתא אמאי אין זנו פדוי: **שמח** יאמרו פודין. את הבכור בשטרי חוב שיש לו על אחר ומסרו לכהן בפדיונו דאמי למימר מה לי האי שטרות ומה לי האי שטרות ואין מנן במסכת בכורות (אין פודין לא צעדים ולא בשטרות ולא פקדונות וילפינן לה התם מקראי כפרק יש בכור לנחלה: **לאחר חיתום שטרות.** תחת חתימת העדים כתוב פלוגי ערב והוא מודה דצבר: **גובה מנכסים בני חורין.** המלוה מן הערב ולא מנכסים משועבדים כיון דלאחר חיתום השטר הוא הוה אלא כמלוה על פה: **אליבא** דבן גנב פליג **עלמא** לא פליגי. כלומר זהא שפיר קאמרת דר' יוחנן כרבי ישמעאל ולא כבן גנב דמודה רבי יוחנן דלכך נקט פטור דהשתא ומה ערב דשיעבודא דאורייתא הוה דכתיב (י) ארכי אערבנו (בראשית מג) כי ליכא עדים פטור כ"ש כה"ג: **כרכי ישמעאל וריש לקיש דאמר כבן גנב** ארכיבא דבן גנב כ"ע לא פליגי כ